

**Решение № 309 от 12.11.2015 г. на ВКС по н. д. № 888/2015
г., III н. о., НК, докладчик съдията Красимир
Харалампиев**

чл. 422, ал. 1, т. 5, във вр.
чл. 348, ал. 1, т. т. 1 и 2 НПК,
чл. 195, ал. 1, т. т. 4 и 5, във вр.
чл. 194, ал. 1, във вр.
чл. 18, ал. 1 НК

На основание чл. 422, ал. 1, т. 5, във вр. чл. 348, ал. 1, т. т. 1 и 2 от НПК Главният прокурор на РБ е направил искане за възобновяване на нохд № 526/2014 г. по описа на Районен съд-Мездра, отмяна на постановеното по него определение от 20.11.2014 г., с което е одобрено споразумение за решаване на делото в съдебното производство спрямо Е. З. И. и връщане на наказателното дело за ново разглеждане от друг съдебен състав.

В искането се сочи, че определението, с което е одобрено споразумението, е постановено при нарушение на процесуалните правила, защото след като страните са постигнали съгласие по въпросите по чл. 381, ал. 5 от НПК, вън от рамките на предявеното с обвинителния акт обвинение, без същото да е изменено по реда на чл. 287 от НПК и е приложен закон за по-леко наказуемо престъпление.

Нарушена е и процесуалната норма на чл. 384, ал. 3 от НПК, тъй като съдът не е взел съгласие на всички страни по делото /подсъдимия Г. Цв. Г./, за решаване на делото със споразумение, по отношение на подсъдимия Е. И. На последно място, съдът е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, тъй като е одобрил споразумението, без да са били установени релевантни факти от предмета на доказване-кой е собственик на инкриминираните вещи предмет на опита за кражба, което е довело до нарушаване правото на подсъдимия И. да разбере същността на обвинението и да изгради адекватна защитна позиция срещу него.

Законът е нарушен и неправилно е приложен чл. 197 от НК, тъй като вещите-предмет на престъплението не са върнати или заместени, а се касае за задържане на извършителите от служителите на полицията при опит за кражба.

Представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа искането по изложените в него съображения.

Осъденият Е. З. И., редовно призован, не са явява без да сочи уважителни причини и не изпраща процесуален представител.

Искането на Главния прокурор за възобновяване на производството и отмяна на определението е подадено в законоустановения шестмесечен срок и е допустимо, а разгледано по същество в очертаните от него рамки, е основателно.

С определение от 20.11.2014 г. по нохд № 526/2014 г. РС-Мездра на основание чл. 384, ал. 1, вр. чл. 382, ал. 7 от НПК е одобрил споразумение сключено между прокурор при РП-Мездра, подсъдимия Е. З. И. и защитника му, по силата на което Е. З. И. е признат за виновен в това, че на 08.04.2014 г. в [населено място], от двора на Общинско предприятие "Чистота", [населено място], е направил опит да отнеме от владението на ръководството на предприятието движими вещи - тротоарни плочки и паркинг-тела, на стойност 231,25 лв., собственост на [община], без съгласието на Кмета на [община], с намерение противозаконно да ги присвои, като за извършване на деянието е използвал МПС -лекотоварен автомобил "Форд Транзит" с рег. [рег. номер на МПС], собственост на [фирма], [населено място],

сговорил се е предварително с Г. Ц. Г. и В. М. Д. и случаят е немаловажен, като деянието е останало недовършено, поради независещи от него причини, като до приключване на съдебното следствие в първоинстанционния съд откраднатите вещи са върнати, поради което и на основание чл. 197, т. 3, вр. чл. 195, ал. 1, т. 4 и т. 5, вр. чл. 194, ал. 1, вр. чл. 18, ал. 1 от НК и чл. 55, ал. 1, т. 2, б. "б" от НК е осъден на пробация, с пробационни мерки, както следва:

- задължителна регистрация по настоящ адрес за срок от 12 /дванадесет/ месеца с периодичност два пъти седмично - чл. 42а, ал. 2, т. 1 от НК и

- задължителни периодични срещи с пробационен служител за срок от 12 /дванадесет/ месеца - чл. 42а ал. 2, т. 2 от НК.

На основание чл. 24, ал. 3 от НПК производството по НОХД № 526/2014 г. по описа на Районен съд, гр. Мездра, по отношение Е. З. И. е прекратено.

Искането е основателно, но не по всички, изложени в него доводи.

Съдебното производство е образувано по обвинителен акт срещу В. М. Д., Е. З. И. и Г. Ц. Г. за извършено от тях престъпление по чл. 195, ал. 1, т. т. 4 и 5, във вр. чл. 194, ал. 1, във вр. чл. 18, ал. 1, а за Д. и във вр. чл. 196, ал. 1, т. 2 от НК.

В съдебното заседание на 20.11.2014 г. подсъдимият Г. Г., нередовно призован, не се е явил.

Защитникът като защитникът на подсъдимия И. изявил желание за сключване на споразумение с Прокуратурата и нейният представител се е съгласил. За да преодолее изискването по чл. 384, ал. 3 от НПК - получаване съгласието за сключването му от всички страни в процеса, на основание чл. 290, ал. 1, във вр. 25, т. 2 от НПК, съдът е спрял съдебното производство по отношение на подсъдимия Г., след което е продължил разглеждането на делото и одобрил представеното му споразумение за решаването му по диференцираната процедура по глава XXIX от НПК спрямо И.

Този подход на РС-Мездра е неправилен, процесуално незаконосъобразен и с него е заобиколено изискването по чл. 384, ал. 3 от НПК. В тази норма законодателят е предвидил гаранции за страните, чиито интереси биха били засегнати от споразумението, като в разпоредбата на чл. 253 от НПК е посочено кои са тези страни в съдебното производство. Заинтересованите от споразумението страни се определят от рамките на внесеното в съда обвинение и от възможността от реализацията на гарантираните им от закона процесуални права, каквото безспорно е и правото на защита на останалите подсъдими, още повече, когато става въпрос за обвинение за съвместна престъпна дейност, при която следва да се разграничат действията, характера, степента на тяхното участие, вината и съответно-отговорността на всеки един от тях.

Обсъжданата разпоредба съдържа задължение на съда при одобряване на постигнато споразумение между прокурора и защитника на даден подсъдим да следи за получаване на съгласие за това от всички засягани от споразумението страни, включително и на останалите подсъдими, като изключения от това правило, няма.

Ето защо, при постановяване на определението, с което е одобрено споразумението между прокурора, подсъдимия И. и защитника му, е допуснато нарушение на процесуалното правило по чл. 384, ал. 3 от НПК, тъй като не е получено съгласие за сключване на споразумението от всички страни в съдебното производство.

От протоколите за разпит на тримата обвиняеми от досъдебното производство ясно изпъкват противоречията в обясненията им за това, кой е инициаторът на деянието и какво е участието на всеки един от дейците в него. Очевидно, това противоречие и наличието на обвинение за съвместна престъпна дейност е изисквало разглеждането на делото в едно наказателно производство /било по общия ред, било по някоя от диференцираните процедури/, за да се постигне разкриването на обективната истина. За целта, след като подсъдимият Г. не е бил намерен на посочения от досъдебното производство адрес за призоваване, съдът е следвало да положи усилия за щателно издирване и установяване на местонахождението му; да измени взетата мярка за неотклонение "Подписка" и да го обяви за общодържавно издирване. Едва

тогава, ако положените усилия не се увенчаят с резултат, съдът е имал възможността за преценка по приложение на чл. 26 от НПК. Тази поредност на действия не е спазена, с което, като краен резултат, са били ограничени правата на подсъдимия Г., като съдът е допуснал и съществено нарушение на основния принцип за разкриване на обективната истина, залегнал в разпоредбата на чл. 13 от НПК.

За прецизност, следва да се отбележи, че за да спре производството по отношение на Г., съдът неправилно се е позовал на разпоредбата на чл. 25, т. 2 от НПК, която урежда условията за спирането на наказателното производство по отношение на производство водено срещу един подсъдим, но при наличието на повече подсъдими, както е в случая, основанието за спиране е друга норма-тази по чл. 26 от НПК-" При престъпления, извършени в съучастие, когато не са налице условията за разделяне, наказателното производство може да бъде спряно по отношение на един или няколко обвиняеми, ако това няма да затрудни разкриването на обективната истина".

Доводът, че съдът е одобрил споразумението без да са установени релевантни за доказването на престъплението факти-собствеността на тротоарните плочки, предмет на опита за кражба, е неоснователен, тъй като въпросът за собствеността на вещите предмет на опита за кражба, е ирелевантен за предмета на доказване.

Съставът на престъплението по чл. 194 от НК включва отнемане на чужда движима вещ от владението на друго без негово съгласие с намерение противозаконно да се присвои, като собствеността на вещта не е включена от законодателя като елемент от същия този фактически състав. Безспорно е установено по делото, че инкриминираните тротоарни плочи са се намирали в склада на Общинско предприятие "Чистота"-гр. Мездра. Там те са се произвеждали и съхранявали, т. е. намирали са се във владението на предприятието, в каквато посока са и показанията на разпитания на досъдебното производство свидетел С. П. С. -директор на същото предприятие, който е бил включен в списъка на лицата за призоваване към обвинителния акт.

Неоснователен е и доводът, че съдът е излязъл вън от рамките на предявеното с обвинителния акт обвинение, като е одобрил споразумението с приложение на закон за по-леко наказуемо престъпление, без в съдебно заседание да е използван способа за изменение на обвинението по чл. 287 от НПК.

Предявяване на ново обвинение по реда на чл. 287, ал. 1 от НПК е процесуална възможност тогава, когато на съдебното следствие при разглеждане на делото по общия ред пред първоинстанционния съд се установят основания за съществено изменение на обстоятелствената част на обвинението или за прилагането на закон за по-тежко наказуемо престъпление, но при провеждане на диференцираната процедура по гл. XXIX от НПК в правомощията на съда е само да упражни контрол върху начина, по който са решени въпросите, предмет на съгласието по чл. 381, ал. 5, т. 1-6 НПК, в точно указаните от закона рамки-тези по чл. 382, ал. 7 НПК.

При създалата се ситуация съдът е бил длъжен да се произнесе в рамките на представеното му споразумение срещу подсъдимия И., преценявайки законосъобразността му, съгласно чл. 382, ал. 7 от НПК. За това доводът, че е допуснал съществено процесуално нарушение като е одобрил споразумението вън от първоначално предявеното срещу подсъдимия обвинение, е неоснователен.

Друг е въпросът, че съдът е следвало да констатира, че споразумението не отговаря на изискванията по чл. 382, ал. 7 НПК/по правната квалификация на деянието/ и да предложи промени в него, указвайки на страните, в каква насока да проведат допълнителни преговори, но само в параметрите на критерия, заложен в чл. 382, ал. 7 НПК. В предложеното за одобрение споразумение е допуснато нарушение на материалния закон, но въпреки това, съдът го е одобрил, с което е допуснал две нарушения: първо, нарушение на процесуалния закон /чл. 382, ал. 7 НПК/, и второ, нарушение на материалния закон, тъй като въпросът по

чл. 381, ал. 5, т. 1 НПК-за правната квалификация на деянието е решен в разрез със законовите изисквания.

Това е така, защото осъденият И. няма принос за възстановяване на щетите-/каквото е изискването на чл. 197 от НК-откраднатата вещ да бъде върната или заместена/, тъй като той и останалите извършители са заловени на местопрестъплението от органите на полицията заедно с отнетите вещи и деянието сочи за довършен опит, като престъпните последици не са настъпили поради независещи от извършителите причини. Изложените съображения доведоха настоящия съдебен състав до извода, че при провеждане на процедурата по гл. XXIX от НПК - решаване на делото в съдебно производство със споразумение, РС-Мездра е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила и на закона, поради което искането на Главния прокурор, за отмяна на определението от 20.11.2014 г. по нохд № 526/2014 г. и връщане на делото за ново разглеждане от същия съд е основателно и следва да бъде уважено.

По тези съображения и на основание чл. 422, ал. 1, т. 5, във вр. чл. 348, ал. 1, т. т. 1 и 2 от НПК, Върховният касационен съд на РБ, в състав на III н. о.,

РЕШИ:

ВЪЗОБНОВЯВА нохд № 526/2014 г. по описа на Районен съд-Мездра, ОТМЕНЯВА постановеното по него определение от 20.11.2014 г., с което съдът е одобрил споразумение между представител на РП-Мездра, осъденият Е. З. И. и неговия защитник за решаване на делото по реда на гл. XXIX от НПК.

Връща делото за ново разглеждане от друг състав на съда от стадия съдебното заседание. Решението не подлежи на обжалване.

Данни за делото и връзка с други актове:

- Допълнителна информация за Дело № 888/2015 г. по описа на III н. о. на ВКС - виж тук
- Образувано във връзка с Дело № 153/2015 г. на Окръжен съд - Враца